

Dobbervissen, pret voor iedereen

Bij 'dobbervissen' denk je aan de visvangst, maar het begon 100 jaar geleden ook als een spel voor zeilers. Hoe ging dat vroeger en kan het dobbervissen misschien gemoderniseerd worden? Want in 2021 wordt deze zeil-activiteit opnieuw georganiseerd. Door: Simon Schermerhorn

Zeilactiviteit 'dobbervissen'

Ruim een eeuw geleden werd de eerst bekende 'Dobbervisscherij' georganiseerd door de Zaanlandsche Zeilvereniging (Z.Z.V.), op 27 april 1919. Het werd in de uitnodiging als een regelrechte attractie gepresenteerd.

Het was ook een succes en de Openingstocht van de club met de dobbervisserij werd een jaarlijks terugkerende activiteit bij de start van het zeilseizoen. In 1921 stond in de uitnodiging: 'Daar deze tocht ook zeer geschikt is om propaganda te maken voor de Zeilsport worden alle leden-eigenaren beleefd verzocht allen op te komen en hunne jachten te pavoiseren'.

Al snel navolging

De deelnemers mochten voor de start niet op het Alkmaardermeer varen. Op dat meer waren dertig dobbers verspreid uitgelegd. De dobbers waren wit, 8 cm groot en werden verankerd. Het was de kunst om zoveel mogelijk dobbers te verzamelen. 'Start vanaf het eilandje om 13 uur precies door het lossen van twee schoten. Duur der visscherij 1 uur. Inlevering der dobbers en prijsuitdeling direct na afloop der visscherij in de tent op het eilandje.'

De Zaanlandsche Zeilvereniging bleef niet de enige: Zeil- en Roei- en Vredesvereniging "Nieuwe Meer" organiseerde in 1919 en 1922 de (Vredes)-waterfeesten met een uitgebreid programma, waaronder een 'Dobbervisscherij op de Groote Poel voor zeilvaartuigen'.

In 1921 staat in het weekblad voor zeilers *Ons*

Element een bericht over de Aalsmeerse tuinders die van de dobbervisserij helemaal een evenement maakten, ze hielden een wedstrijd om 125 flessen uit de Westplas nabij Aalsmeer te vissen. De Vereniging Watersport "De Twee Provinciën" te Paterswolde organiseerde in 1922 'behendigheidswedstrijden met zeilbooten en dobbervissen'. Twee jaar later, in 1924, wordt het dobbervissen ineens op meerdere plaatsen georganiseerd. Dan houden "De Vrijbouter" in Loosdrecht en de Sneeker Zeilclub (S.Z.C.) een dobbervisscherij. In Sneek tijdens een zeilevenement, maar ook met 'groote en kleine motorbooten'. De Leeuwarder Courant schreef: 'Naar de met veel zorg en listigheid op de daarvoor aangewezen vaarwaters gelegde dobbers werd door de deelnemers van 12 tot halftwee ijverig en met animo gezocht.'

Zelfs in Rotterdam blijven ze niet achter, op de kleine Kralingse Plas worden maar liefst tweehonderd dobbers uitgezet. De winnaar had 22 dobbers opgevist.

Nederlands-Indië

In de jaren dertig werd het dobbervissen ook in het voormalige Nederlands-Indië populair. De *Sumatra Post* maakt melding van meerdere evenementen op de Belawan-rivier en op het Tobameer. Uit het verslag van Dobbervisscherij van de D.J.C.: 'Een prachtwind, harder dan men in Belawan gewend was. Het leek meer een winderigen Kaagdag. Om 13.50 uur vertrok de motorboot met de

linksboven: Een foto uit 1928 van de dobbervisserij op de Reeuwijkse Plassen

boven: Enthousiaste tuinders visten met punters 125 flessen uit het water

midden en onder: Aankondigingen van de Z.Z.V. in 1919. De club gaat in 2021 op herhaling

"DOBBERVISCHEN" ALS VISMETHODE

In 1892 was het vissen met een zegen (een visnet) verboden om het "dooden van kleine visch tegen te gaan". Wel mochten de vissers drie maanden per jaar met dobbers aan de slag. De vissers vonden dat het verbod averechts werkte omdat iedereen massaal met dobbers ging vissen: 'De eerste drie maanden is er bijna geen meer of poel in Friesland of zij ligt vol dobbers', schreven ze in een ingezonden stuk in het *Friesch Volksblad*. Iedere visser gebruikte wel driehonderd dobbers!

dobbers (genummerde plankjes) welke verspreid in het water werden gelegd, met de nummers onzichtbaar. Het bleef voor den visscher dus altijd een verrassing, welk nummer werd opgevischt. Om 14 uur ging de vlag naar beneden, ten teken dat de booten mochten starten.

Alina (45 m² boot) van den heer Gijsberts bleek weer de snelste en de stuurman den juiste kijk op de dobbers te hebben: 28 dobbers, 1582 punten. De Chevrolet met Loman had 17 dobbers te pakken met 758 punten.

Er werden dobbers in drie kleuren uitgeworpen, voor zeilboten, motorboten en kano's. Bij weinig wind mocht er ook gepeddeld worden.

Op het Tobameer werd het dobbervissen gecombineerd met wedstrijden in het redden van drenkelingen met zeilboten.

Tweede Wereldoorlog

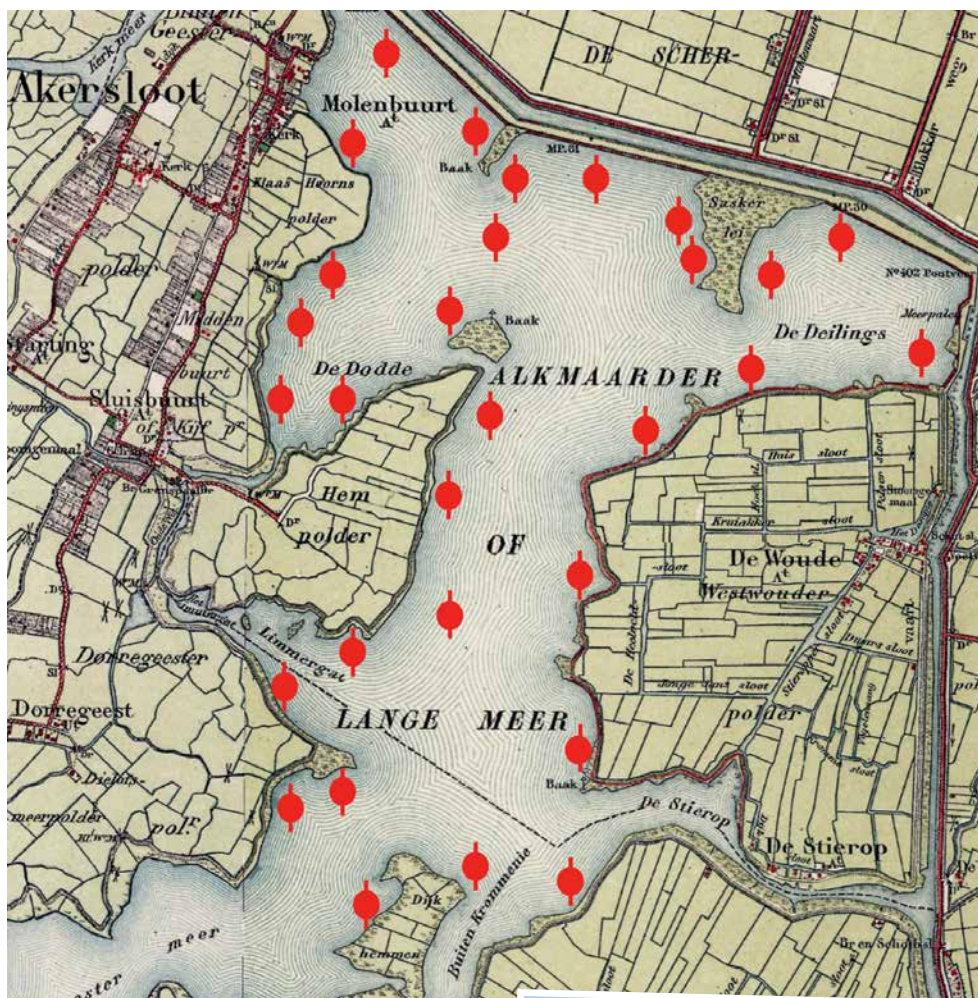
In de periode 1940-1945 werden er nog een aantal dobbervisserijen georganiseerd op het Alkmaarder Meer en door Zeilvereniging "Twiske" in Oostzaan. Daarna was er in 1958 nog een dobberviswedstrijd tijdens de Kaagweek: 'Behendigheidswedstrijden, dobbervissen voor toerjachten, motorbootwedstrijden en een puzzeltocht voor toerjachten droegen er in niet geringe mate toe bij de Kaagsfeer op niveau te brengen', meldde *De Volkskrant*.

Soort en aantal dobbers

Je kunt het dobbervissen natuurlijk allerlei vormen geven en dat werd dan ook gedaan. Er werd bijvoorbeeld met diverse soorten dobbers gewerkt. Een grote uitvoering van de bekende visdobber, maar ook met flessen en met plankjes. Een fles heeft het voordeel dat er al een prijs in de "dobber" gestopt kan worden. Je kunt werken met kleine of grotere dobbers, opvallend van kleur of juist moeilijker zichtbaar. Door het gebruik van verschillende kleuren kan er tegelijk gevist worden door meerdere klassen zonder dat er oneerlijke concurrentie ontstaat. Het opvissen van dobbers die niet voor jou bestemd zijn is dan natuurlijk verboden. Wel is het belangrijk om de dobbers te verankeren, om te voorkomen dat er dobbers verdwijnen. Het aantal varieerde vroeger sterk van dertig tot wel tweehonderd dobbers. Net als bij het standaard wedstrijdzeilen speelt tactiek bij dobbervissen een belangrijke rol. Vaar je naar de dichtbij liggende dobbers met grote kans dat je daar in de drukte weinig kans maakt of zoek je juist de ruimte op? De organisatie kon daar op inspelen door de qua punten kostbare dobbers verder weg te leggen.

Toekomst?

Het 'standaard' wedstrijdzeilen staat onder flinke druk en afgezien van een paar wedstrijden waar iedereen bij wil zijn, is het animo nogal tanende.

boven: Plan voor 30 dobbers op de kaart van het Alkmaarder Meer van 1920 (bron: Topotijdreis)

onder: De auteur probeerde een aantal prototypen uit en legde ze uit op de Dokkumer Ee

Nieuwe initiatieven met meer elementen dan alleen competitie staan in de belangstelling. Zou het dobbervissen weer een toekomst hebben? Het is in ieder geval minder competitief en alle bemanningsleden doen volop mee. Er moet niet alleen gezeild worden, maar ook het 'spotten' van de dobbers en het opvissen vraagt de aandacht. Het is geschikt als activiteit bij een jubileum of een reünie, van Optimist tot de ronde en platbodemjachten. Het combineren van de wedstrijd voor zeilboten, motorboten en kano's maken het tot een compleet clubevenement. Het toepassen van diverse varianten is mogelijk. Bij open boten kun je een schepnet verbieden, bij grotere schepen juist toestaan.

Ook kun je de dobbers voorzien van een letter of cijfer waaraan je vragen of opdrachten koppelt waarmee bonuspunten verdiend kunnen worden. Je zou de gevangen dobbers zelfs kunnen laten afmelden via Whatsapp. De eerst gemelde dobbers leveren dan extra punten op. Zo zijn er allerlei extra spelregels te introduceren. De animo voor deelname zal mede afhangen van de beschikbare prijzen.

Is er belangstelling om het dobbervissen opnieuw te organiseren? Deze vraag heb ik voorgelegd aan de vereniging die in 1919 begon met het dobbervissen en het jarenlang organiseerde: de 'Zaanlandsche Zeil Vereniging'. Het Bestuur reageerde positief en is van plan om het komend seizoen weer eens te gaan dobbervissen, wellicht (zoals vroeger) bij de opening van het seizoen. Voor belangstellenden is er eventueel een set dobbers beschikbaar.

Informatie: s.schermerhorn@planet.nl